

Nr 146.

Godkänd av första kammaren den 25 april 1931.

Godkänd av andra kammaren den 25 april 1931.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till reseersättning till nämndemän.

(Statsutskottets utlåtande nr 78.)

Till Konungen.

I den till riksdagen den 3 januari 1931 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1931/1932 har Eders Kungl. Maj:t under andra huvudtiteln (punkten 15 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för samma dag) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till reseersättning till nämndemän för budgetåret 1931/1932 beräkna ett extra förslagsanslag av 255,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 23 januari 1931 dagtecknad proposition, nr 49, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till reseersättning till nämndemän för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag av 255,000 kronor.

Vid behandlingen av förevarande förslag har riksdagen till en början haft under övervägande, huruvida frågan om ersättning till nämndemän för resekostnader, utöver vad för närvarande i dylikt avseende utgår, lämpligen bör lösas innan och oberoende av genomförandet av en tillämnad processreform. Riksdagen vill härvid framhålla, att frågan om en utvidgad rätt för nämndemän till ersättning för resekostnader sedan lång tid tillbaka varit föremål för statsmakternas uppmärksamhet, och att riksdagen vid två till-

fällen, nämligen åren 1918 och 1928, hos Eders Kungl. Maj:t gjort framställning om utredning och framläggande av förslag i ämnet. Vidare bör erinras, att statsutskottet vid 1930 års riksdag i samband med behandlingen av två då i ämnet väckta motioner, vilka utskottet på angivna skäl förklarade sig icke kunna tillstyrka, uttalade, att utskottet förväntade, att ärendet snarast underställdes riksdagens prövning. Under återopande härav och då utredningen numera synes föreligga i det skick, att ärendet kan företagas till avgörande, har riksdagen ansett, att slutlig prövning av frågan nu torde böra äga rum.

Vad själva saken angår, har riksdagen bifallit det nu av Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget, att nämndemännen tillerkännas en utvidgad rätt till resekostnadsersättning. Till närmare belysande av de skäl, som föranlett riksdagen att intaga denna ståndpunkt, må anföras följande.

Redan nu utgår efter vissa stadgade grunder resekostnadsersättning till nämndemän vid brottmålsrannsaking å urtima ting eller extra rättegångsdag under lagtima ting ävensom vid tingssammanträden med tremansnämnd (tremansting). Enligt riksdagens mening synas inga bärande skäl kunna anföras för att vid bedömande av förevarande ersättningsfråga skillnad göres mellan, å ena sidan, nämnda fall och, å andra sidan, allmänna tings-sammanträden, vilka det nu framlagda förslaget åsyftar.

Det synes sålunda vara med billigheten överensstämmande, att de personer, som, på sätt i förevarande fall äger rum, tagas i anspråk för den rättsvårdande verksamheten, erhålla ersättning för de utgifter för resor, som uppkomma i följd av uppdragets fullgörande. Mångenstädes, där avstånden äro långa eller kommunikationsmedlen mindre goda, torde ifrågavarande utgifter vara ganska betungande. I varje fall bör med hänsyn till betydelsen av den verksamhet, varom här är fråga, och det därmed förbundna ansvaret ses till, att de med uppdragets fullgörande förenade resekostnaderna icke göra skyldigheten att mottaga nämndemansuppdraget alltför betungande för vederbörandes ekonomi.

Vad angår frågan om det sätt, varpå de merkostnader, som uppstå till följd av den för nämndemän utvidgade rätten till reseersättning, böra bestridas, får riksdagen likaledes ansluta sig till den uppfattningen, att sagda kostnader helt böra utgå av statsmedel. Ett deltagande från kommunernas sida i dessa kostnader synes icke böra påkallas, dels på grund av att det uppdrag, nämndemännen utöva, är av statlig karaktär, dels ock med hänsyn till att en sådan anordning skulle ojämnt drabba kommunerna i ekonomiskt hänseende.

Beträffande slutligen de grunder, efter vilka ifrågavarande ersättning bör utgå, delar riksdagen den av departementschefen uttalade meningen, att resereglementets bestämmelser böra tillämpas. I detta sammanhang vill riksdagen framhålla önskvärdheten av att i de närmare föreskrifter angående ersättningsens utgående och utbetalande, som Eders Kungl. Maj:t torde

komma att utfärda, beaktas möjligheten till den besparing i resekostnaderna, som åsyftas med de i 8 § av resereglementet meddelade bestämmelserna. — Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad detsamma avser beräkandet av medel att utgå till reseersättning till nämndemän, har riksdagen intet att erinra.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen till reseersättning till nämndemän för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra förslagsanslag av 255,000 kronor.

Stockholm den 25 april 1931.

Med undersätlig vördnad.